

DATUM
2017-09-15
ERT DATUM
2017-07-26

DIARIENR
2017/176-4
ER BETECKNING
U2017/03131/UH

Regeringskansliet
Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Promemoria med förslag om möjlighet till mindre styrelser för universitet och högskolor och om rektors möjlighet att vara ordförande i styrelsen

Statskontoret tillstyrker promemorians förslag

I promemorian lämnas två förslag. Dels att det bör skapas en möjlighet för statliga universitet och högskolor att ha en styrelse med 11 i stället för 15 ledamöter, om det finns skäl för det med hänsyn till högskolans behov. Dels att ordföranden i styrelsen inte får vara anställd vid universitetet eller högskolan.

Statskontoret bedömer att dessa förslag kommer att förbättra såväl regeringens styrning av lärosätena som deras inre arbete. Statskontoret tillstyrker därför båda promemorians förslag. Statskontoret vill därtill redovisa vissa kommentarer om promemorians förslag om styrelsens storlek.

Kommentarer om förslaget om styrelsens storlek

Statskontoret bedömer att det bör skapa goda förutsättningar för ett effektivt och funktionellt styrelsearbete och beslutsfattande vid lärosätena att ha möjlighet att anpassa styrelsens storlek med hänsyn till bland annat verksamhetens karaktär och omfattning. Samtidigt vill vi poängtera vikten av att – som också föreslås i promemorian – de externa ledamöterna fortsatt ska utgöra majoriteten av ledamöterna i styrelsen.

När den så kallade Ledningsutredningen för ett par år sedan av motsvarande skäl föreslog att styrelsernas storlek skulle kunna variera, så var förslaget utformat på ett sätt som medförde en risk för att styrelsemedlemmar som utses av regeringen inte längre skulle garanteras majoritet i lärosätenas styrelser. Av detta skäl avstyrkte Statskontoret Ledningsutredningens förslag, även om vi delade utredningens uppfattning att en styrelse på 15 personer kan innebära problem för att uppnå ett effektivt styrelsearbete. En ordning som kunde medföra att de av regeringen utsedda styrelsemedlemmarna skulle bli

en minoritet bedömde vi nämligen skulle vara negativ för regeringens möjligheter att styra och för möjligheterna till ansvarsutkrävande och revision.¹

I den nu föreliggande promemorian gäller dock som utgångspunkt för förslaget att de externa ledamöterna fortsatt ska utgöra majoriteten av ledamöterna i styrelsen, genom att en proportionalitet motsvarande dagens sammansättning bör gälla även i det fall ett lärosäte ges möjlighet till en mindre styrelse. Eftersom beslutet om ett lägre antal ledamöter i promemorian föreslås fattas av regeringen efter en framställning från universitetet eller högskolan, så bör riskerna med förslaget vara små. Mot denna bakgrund anser Statskontoret att effektivitetsskäl övervägande talar för att det bör införas en möjlighet att vid lärosätena ha en mindre styrelse om det finns skäl för det med hänsyn till högskolans behov, varför vi alltså tillstyrker förslaget.

Utredningschef Jessica Bylund har beslutat i detta ärende. Utredare Svante Eriksson, föredragande, var närvarande vid den slutliga handläggningen.

Jessica Bylund

Svante Eriksson

¹ Se yttrande över Delrapport från Ledningsutredningen (U2014:11), Statskontorets diarienummer 2015/167-4.